

Mézeskalács

• 69. évfolyam

• 2021. január

• Ára 50 dinár

Kedves Gyerekek!

Minden erdei állat örül a hónap. Ödön, a süni elővette a régi nagy szánkót, amelyen

minden barátjának jutott hely. Felöltötték a meleg, téli hacukát, és uzsgyí! Szánkóra pattantak, széleseben siklottak a dimbes-dombos, hófedte tájon. A szép téli élmények és a nagy pelyhekben hulló hó felébresztette az állatkák alkotókedvét is. Elemér, a hörcsög egészen új ötlettel állt elő. Egy hőemberkészítő robot tervét ötlötte ki. Mert milyen szép is lenne – gondolta Elemér –, ha egy robot gyártaná a hőmebereket, a hóbarlangokat, hófigurákat...

Most rajtatok a sor, rajzoljátok le, írjátok meg, hogyan képzelitek el saját robotjaitokat. Hogy hőembert építenének-e vagy valami másban lennének a segítségetekre, ezt ti döntsétek el!

Sok szép kreatív napot kíván nektek:
Mézes Marcipán, a mókus

Rajzpályázat:

- Robotok
- Farsangi multság
- Jelmezötletek

Szárnybontogató:

- Csalimese
- A robotok világa

Címdoldal: Móricz Ildikó tervezőgrafikus alkotása

A Mézeskalács megjelenését támogatta:

CIP – A készülő
kiadvány katalógizálása
A Matica srpska Könyvtára,
Újvidék (Novi Sad)

Vajdaság
Autonóm
Tartomány

Magyar
Nemzeti
Tanács

ISSN 0352–6070
COBISS.SR.-ID 16291074

BETHLEN GÁBOR
Alap

Nemzeti Kulturális
Alap

MÉZESKALÁCS ■ Megjelenik a tanévben havonta egyszer ■ Első szám: 1953 (mellékletként), 1954 májusa (külön lapként) ■ Alapító: **Magyar Nemzeti Tanács** ■ Kiadja: a Magyar Szó Lapkiadó Kft., 21000 Novi Sad (Újvidék), Szerbia ■ Igazgató: **Ökrész Rozália** ■ Főszerkesztő: **Varjú Márta** ■ Felelős szerkesztő: **Török Erna** ■ Lektor: **Töröcsik Rozália** ■ Grafikai szerkesztő: **Újházi Kornél** ■ Leveleiteket a következő címre küldhetitek: **Mézeskalács, 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1. Elérhetőség – telefon:** 021/456-624, **honlap:** www.jopajitas.com, **e-mail:** mezes@magyarszo.rs ■ Kéziratokat és rajzokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza. ■ Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya: 021/557-304 ■ e-mail: plasmam@magyarszo.rs ■ Készült a Magyar Szó Lapkiadó Kft. nyomdájában ■ Előfizetés egy évre 500 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■

Simon István

Január

Fut a szánkó, szól a csengő,
Kopasz fákra hull a hó.
Elindult az újesztendő:
Piros arcú utazó.

Brasnyó István

Hajnali hó

Jég reccsen odakint,
fényes csillag hova int?
Mikor köszönt a kakas,
hajnali hó,
hajnali hó,
mint a kútágas, magas,
s a virradat rátaPOS:

hajnali hó,
hajnali hó,
szán előtt két szürke ló,
nincs patkó, rájuk való;
hajnali hó,
hajnali hó!

Sánta pipás

A játsszók egy sorba, egymás háta mögé állnak. A sánta pipás megáll előttük, majd féllábon körülugrálja a sort. Közben ezt hajtogatja:

– Pipám, pipám, prédikám...

Mikor megint a sor elejére ér, két lábra áll, s elkiáltja magát:

– Gyere elő, hátulsó! Az elébe áll, farkaszemet néz vele, s minden szavára megfelel.

– Mit ettél ma?

– Sós kenyeret.

– Mit ittál rá?

– Hideg vizet.

– Min állasz?

– Cserépen.

– Min lebegsz?

– Levélen.

– Nézz az égre!

– Nem nézek.

– Köpj a földre!

– Nem köpök.

– Adj a pipámba tüzet!

– Adok, adok hamarost.

A játékosnak se nevetni nem szabad, se elvéteni a szót. Ha mégis megteszi, vagy pedig felnéz az égre, lenéz a földre: vackor lesz. A sánta pipás balra állítja. De ha nem vét semmit, barack lesz, és jobbra áll. Mikor elfogy a sor, a vackorok a bal, a barackok a jobb oldalon felsorakoznak. Majd leguggolnak egymással szemben úgy, hogy a két sor között csak egy kis távolság maradjon. Akkor elkiáltja magát a sánta pipás:

– A vackor húzós, a barack édes!

Végigfut a két sor között. A vackorok csipkedik, a barackok simogatják. Aztán együtt kiszámolják az új sánta pipást.

Kiszámoló

Egyedem, begyedem,
keszkenőben,
szól a rigó az erdőben.
Nyúl, nyúl, nyomadék,
bárány, tüccs ki,
hajtsd ki, üsd ki
miközülünk ezt!

*

Az én házam alacsony,
Van is érte sok bajom.
Ha az ajtót kinyitom,
leesik a kalapom.
Ha az ajtón kimegyek,
beverem a fejemet.

*

Fölmentem a mennyekbe
libákat őrizni.
Leesett a görbe botom,
le kell érte menni.
Jön a farkas hentes felé,
áll a füle ezerfelé.
Inc-pinc, pavalinc,
te vagy kint!

Csengős játék

A játékosok körben állnak és kiszámolóval eldöntik, ki lesz a hunyó. A hunyónak bekötik a szemét, a többiek kapnak egy csengőt, amelyet gyorsan adogatnak egymás között. A hunyó a csengő hangja után megy, és igyekszik elfogni azt, akinél a csengő van. Akinél a csengő van, köteles háromat csengetni. Akinél elfogja a csengőt, a következő körben annak a szemét kötik be.

Dúdoló

Hull a hó

Hull a hó, hull a hó,
Mesebeli álom.
Télapó zúzmarát
fújdogál az ágon.

A kis nyúl didereg,
M megbújik a földön.
„Nem baj, ha hull a hó,
Csak a vadász ne jöjjön.”

Parányi ökörszem
Kuporog az ágon.
Vidáman csipogja:
„Süt még nap a nyáron.”

szó
rit
2

d d sz sz | l l sz

Énekeljük, tapsoljuk el a dalt! Hasonlítsuk össze a sorok ritmusát!

Ádám Jenő

Hull a hó, hull a hó, me - se - be - li á - lom.

Tél - a - pó zúz - ma - rát fuj - do - gál az á - gon.

Aiszóposz

A sas és a favágó

A favágó talált egy sast, amely a csapda hálójában vergődött. Az embert annyira elbűvölte a madár szépsége, hogy kiszabadította a hálóból.

Néhány nappal ezután a favágó a reggelihez készülődött, és leült egy sziklára. Lábát a kopár sziklafalnak támasztotta. A sas ekkor vilámgyorsan lecsapott, és elragadta a sapkáját. Az ember felállt, tett néhány lépést a fal felé, és abban a pillanatban leomlott mögötte a sziklafal.

Így viszonzta a hálás sas, hogy a favágó megmentette az életét.

Találós kérdések

Egy kis házban öt kis szoba sorakozik szépen,
öt kis ember bújik oda melegedni télen.

Mi az?

(nytyu)

A nyakadra tekeredik,
a mellre heveredik.

Mi az?

(cd:)

Egy lyukon bebújsz, két lyukon kibújsz.
Amikor azt hiszed, bent vagy, már kint is vagy.

Mi az?

(bapau)

Orra is van, de nem szagol,
Nyelve is van, de nem beszél.

Mi az?

(jps)

Sapkaláz

Celva Ramóna, 4. osztály, Petőfi Sándor iskola, Nosza

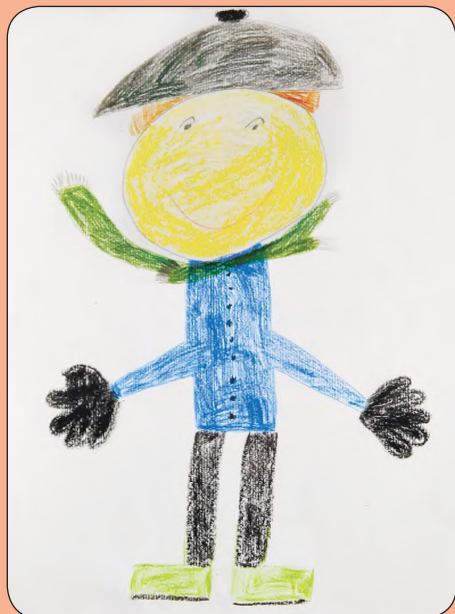
Devecsery László

Mese a kabátról

Felöltözött a kabát,
magát begombolta,
seholsincsen fejére
került rá a kucsma.
Seholsincsen nyakára
felkötötte sálját,
lyukas ujjú kesztyűjének
nem lelte a párját.
Seholsincsen keze fázott,
azért maradt otthon,
kesztyű nélkül a kabát:
ezért maradt hoppon!

**Pap Natália, 2. osztály,
Jovan Mikić iskola, Szabadka**

**Fazekas Róbert, 2. osztály,
Sever Đurkić iskola, Óbecse**

**Pakai Andrej, 2. osztály,
Szervó Mihály iskola, Muzslya**

Az öregember diófái

Diófákat ültetett egy öregember.

– Mit bajlódik, öregapám?
– kérdezte a szomszédja.

– Mikor teremnek még ezek?
Csak nem akar száz évig élni?
Már megbocsásson, de aligha
ver maga diót ezekről a fákról.

– Ha én nem verek, majd ver
más – felelte az öreg.

– Majd az unokáim hálával
gondolnak vissza rám.

Jung Károly

Tréfa

Holnapután,
Ma délelőtt
Túróslepényt
Szüretelnek.

Éjfél után
Estefelé
Egérlyukban
Hegedülnek.
Elhiszed-e?

A furulyavevés

Egyszer volt, hol nem volt, hetedhét országon is túl, volt egy gazdag, büszke, ágáló ember. Egyszer elküldte a két kisfiát a szomszéd faluba a vásárba, hogy vásároljanak maguknak egy-egy furulyát. Az ember tudta, hogy egy-egy furulyának az ára négy-öt forint, de a gyerekeknek adott nyolc-nyolc forintot, hogy vegyenek maguknak valami nyalánkságot is.

Ment a két fiú nagy büszkén, hogy nekik milyen sok pénzük van, s találtak másokkal, szegényebbekkel, akiknek csak egy vagy két forintjuk volt, vagy éppenséggel egy sem, csak mentek a vásárba nézelődni. Nagyon nagyra volt vele a két fiú, hogy őnekik milyen sok pénzük van.

Mikor odaértek a vásárba, megtalálták a furulyaáruló embert. Azt kérdi a nagyobbik fiú:

– Mit kér egy ilyen furulyáért?

Hát az ember adta volna négyért is, de gondolta, hogy ötöt kér, s aztán egyet elenged. Öt forintot kért.

A fiú nézegette egy kicsit a furulyát, s azt kérdezte az embertől:

– Ideadja nyolcért?

Az ember nagyot nézett, de gyorsan rámondta:

– Add ide a pénzt!

– Az öcsémnek is ad egyet nyolc forintért?

– Add ide a pénzt!

Odaadták, megkapták érte a furulyákat, s elkezdték fújni. Odamentek a többi gyerekekhez, s dicsekedve mondták:

– Lám, hogy becsaptam az embert – azt mondja –, öt forintot kért, s én elcsaltam nyolcért!

Így aztán a hír eljutott haza az apjukhoz is. Az lesütötte a fejét, s szégyellte magát, hogy neki milyen buta fiai vannak. Máig is élnek, ha meg nem haltak.

Szilágyi Domokos

Mondogatók

Taligás Áron
elakadt a sáron,
odaszaladt Ádám,
kiviszi a hátán.

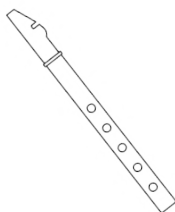
Sáros a taliga,
csudanagy a galiba.
Áron piszmog,
szedi a piszkot.

Nézegeti Ádám,
kacag a barátján,
halkan odaszól:
– Áron, aluszol?

Áron mérges,
kapkod a kerékhez,
hosszú lábán
tovaszalad Ádám.

Becskereki Aladár
a küszöbön kajából,
Bikacsöki Kajetán
szeme szikrát hajagál.
Betörött a kirakat,
Aladár, húzd ki magad!
Fejeden ez vaj-e tán?
Te se izélj, Kajetán.

Szép lány, csúf lány
nő, mint a burján,
s aki veszi szívesen:
a legény is megterem.

A haragos hóember

Olyan sűrűn esett a hó, hogy egyszerre bealkonyodott tőle. Lágy, nagy, gyerekökönyi hócsomók szállkostak le az égből, és mi föltartottuk az arcunkat, hogy ráhulljon. Nagyokat kacagtunk, ha az orrunk hegyén megállt egy kis hóhalom, és prűszköltünk, mikor elolvadt rajta. Dobáltuk egymást puha hócsomókkal, és nem győztünk eleget kacagni. Valamelyik a három öcsém közül elkiáltotta magát:

– Csináljunk hóembert!

– Éljen, éljen! – és már hozzá is fogtunk göngyölni a havat. De hamar beláttuk, hogy nagy munkába fogtunk, nem estére való, nem friss havazásban kifáradt gyerekeknek való multság az. Szaporátlanul gömbölyödtek golyóink, izzadtunk a hajlongástól, hóban turkálástól, s mindnyájan roppantul megörültünk, mikor a legkisebb öcsém elvisította magát:

– Hóember!

– Hol van? Hol van?

– Itt! Itt! Igazi hóember!

Előrerohantunk. A kúria előtti virágos kiskert kerítésénél valami nagy alkotmány állott. Fehér volt, tiszta hó tetőtől talpig. Mozdulatlan. Vastag derekú, lábatlan; feje helyett egy jókora golyó a tetejében. Sűrűn esett a hó. Sűrűsödött a sötétség.

– Hóember az? – kérdeztem én gyanakodva. Legöregebb voltam négyünk közül, legokosabb, s gyanús volt nekem, honnan került ide ilyen hamar egy hóember.

– Persze hogy az! – sikoltoztak öcséim.

– Ki csinálta volna?

– Marci csinálta, a kocsis! – visította Laci-ka.

– Azt mondta ma nékem, olyan hóembert csinál, lajtorjával kell a tetejére mászni...

Téli hacuka

Petrik Patrik, 4. osztály, Október 10. iskola, Szabadka

A hóember csakugyan iszonyúan nagy volt. Nagyobb, mint az igazi emberek. Félelmetes volt. Senki sem mert hozzá közeledni. Megálltunk kissé távol, úgy néztük, és topogtunk a hóban.

– Hátha mégse hóember, hanem igazi ember? – vélte Pista is.

– Hogyan volna igazi ember – mondtam én –, akkor már szólott volna!

– Nézzük meg! – mondta Jóska.

– Eriggy te! – biztatott engem.

– Te nem mersz? – kérdezte Lacika.

– Én?! – csattant fel Jóska. – Dehogynem merek!

Rögtön elindult, s nagy kerülővel átment a túlsó oldalra, onnan bámult reánk. És tárgyalni kezdtünk torkunkszakadtából kiabálva, mert alig láttuk őt a sűrű hóesésben, a sötétben. Úgy kiabáltunk egymásnak, mintha egy egész kilométernyire lettünk volna, kinn a pusztán.

– Onnan is hóbul van? – visított Lacika.

– Innen is! – rikoltotta Jóska.

– Akkor igazán hó!

– Persze, hogy igazán!

Erre hallgattunk egyet. Jóska újra kiáltott egy borzasztó nagyot:

– Pistaaa! – mintha a révésznek kiáltaná a Tisza túlsó partjára.

– Heee! – rivallt vissza ugyanúgy Pista.

– Hallod, amit mondok?

– Hallooom!

– Valamit találtam ki.

– Miii?

Jóska tölcsért csinált a két kezéből a szájához – úgy rikoltotta:

– Ki kell próbálni, hogy igazán hóember-e a hóember!

– Jóóó!

– Tudod, hogy?

– Nem!

Jóska egész csendesesen elkacagta magát, de azért persze jól hallottuk, hiszen közel

volt hozzánk. Azzal újra elkezdte a harci üzemetet:

– Megmondjam, hogy?

– Meeeg!

– Csinálj egy jó kemény labdát!

– Minek?

– Csak. Mind csináljatok... Hihi.

Lehajoltunk, és szaporán gyúrtuk a havat; jó kemény golyókat csináltunk belőle.

– Megvan?! – harsogta Jóska.

– Meeeg! – trombitáltuk mi.

– No, most rajta. Egy, kettő, hááá-rom!

Taktusra elrepítettük a golyókat. Neki a hóember fejének. Ő, friss eszűek voltunk az ilyenre, kitaláltuk a Jóska tervét. Abban a percben pokoli ordítást hallottunk. A hóember fölrobbant, s mennydörgő hangon ripakodott ránk:

– Héjnye azt a láncos-lobogós teringettét!

– és köpködté a havat. – Aki szedtevette! Hát mi vagyok én? Hóbul vagyok én? Mingyán a nyakatok közé sózom ezt a botot!

Kaptuk is mi a lábunkat a nyakunk közé. Usgyé, szertesztét, mint a csirkék! Csak bent a konyhában tértünk magunkhoz a réműlettől. A juhász, aki édesapámra várt az udvaron, még akkor is lármázott, és törülgette szeméből, szájából a hógolyókat. Földig érő nagy bundájában, magas kucsmájában, hóval színig befödve, igazán nappal is bevált volna hóembernek.

– Mán csak elvártam, mi lesz ebből a boldságból! – kiabálta.

– Hogy én hóember vónék! Fi! Egye meg a kotlós ezt a havat, még az orrom is bedugult tőle.

Nagyot prűszkölt, s mi csaptunk rá olyan kacagást, de olyat, hogy tavaszig se hagytuk abba. Csak annyit kellett kommandírozni Jóskának, hogy:

– Egy, kettő, hááá-rom! – már ott hempergettünk a földön, s a fülünkbe csengett a hargagos hóember dühös prűszkölése.

Éhes róka dúdolója

Sívó fagyban vörös róka sompolyog,
vörös szőre sötétben nem kiabál,
hej, a sötét jó dolog,
feketék az állatok,
akár minden más dolog.

Sívó fagyban vörös róka imbolyog,
hej, az ólban fához bújik most a fa,
tyúkhöz bújik most a tyúk,
útba fut most minden út,
rajtuk éhes róka fut.

Sívó fagyban vörös róka somolyog,
vörös szőre melegíti, jó dolog,
pilledeznek a tyúkok,
toll-paplanban boldogok,
fűtőtest-szívük dobog.

Sívó fagyban vörös róka oldalog,
felhördülnek nagy, fehér komondorok,
a sötétben a fehér
mint fekete, annyit ér,
a fog nem tréfadolog.

Sívó fagyban vörös róka andalog,
hóba prűszköl, tágul egyre orrlíka,
ólnak résén dől a szag,
forró csirkeszag-szalag,
hej, te tyúk, kakas, liba!

Sívó fagyban vörös róka kuncsorog,
vörös a szőr és vörös a csirkevér,
benn a forró csirke van,
benn a házban gazduram,
benn a gyomor csak morog.

Lackfi János

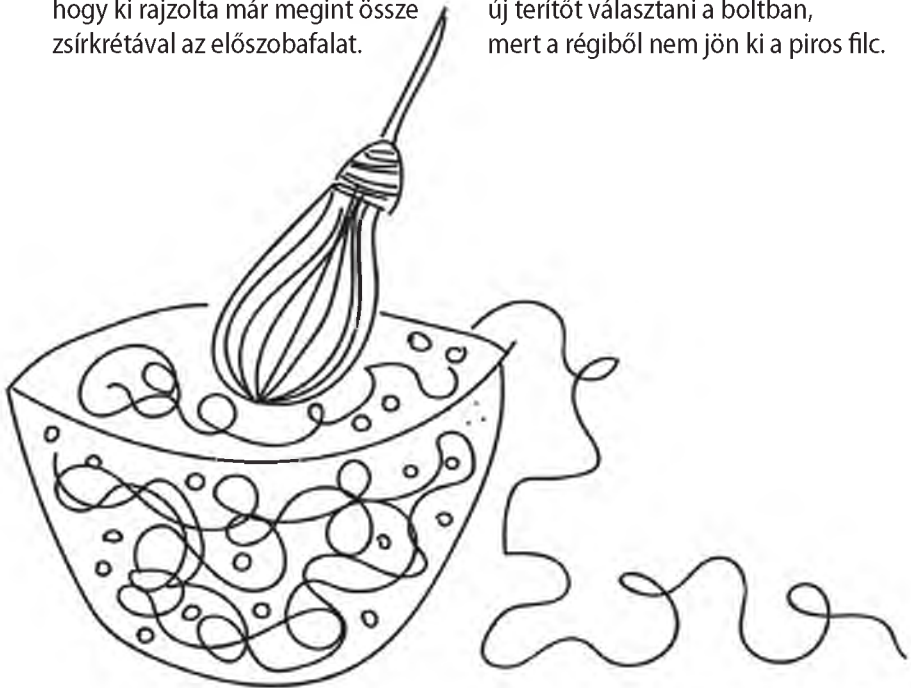
Tejszínhab

Két fényes törzsű fa,
kavarja a ködöt,
édes, fehér a köd.
Morog a habverő,
két villája forog,
tejszín-köd kavarog.

Kiss Ottó

Most én főzök

Most én főzök mindenkinek,
habcsókos lecsó lesz mákkal,
aki szereti, annak retekkel,
de zsírt, azt nem teszek bele,
pedig úgy lenne igazán jó falat,
csak meg lett mondva apailag,
hogy ki rajzolta már megint össze
zsírkrétával az előszobafalat.

Kiss Ottó

MAI ROSSZCSELEKEDETEK

Egy:
kilögyböltem a levest
az asztalterítőre.

Kettő:
összefirkáltam a piros filcel,
hogy ne látsszon.

MAI JÓCSELEKEDETEK

Egy:
segítettem anyának
összehajtogatni a ruhákat a mosáshoz.

Kettő:
segítettem anyának
új terítőt választani a boltban,
mert a régeből nem jön ki a piros filc.

Január

Január 1. – újév napja

Fontos szerepe van ilyenkor a jóslásoknak, a jókívánságoknak. Általános hiedelem, hogy amilyen az év első napja, olyan lesz az egész év. Pénzt ne adjunk kölcsön, korán keljünk, hogy frissek legyünk.

*Boldog új évet!
Bort, búzát, barackot,
Kurta farkú malacot.
Szekeremebe kereket,
Köcsögömbe feneket.
Poharamba vörösbort,
Hadd ihassak bőven,
Az új esztendőben!
(Borsi Ernő gyűjtése)*

Január 6. – vízkereszt

A karácsonyi ünnepek zárónapja, a farsang kezdete. Még egyszer meggyújtják a karácsonyfák gyertyáit, megcsodálják a betlehemet, majd leszedik a karácsonyfát.

Dramatikus játékként – szerepjáték formájában is – eljátszhatjuk a keresztelőt. (Papírszalvétából és dióból cérna segítségével babákat készíthetünk. Egy kisfiú lesz a pap. Ők találják ki, hogy mivel szentelje meg a kisbabát.)

Beszélgetés

- Voltál-e már keresztelőn? Meséld el!
- A szenteltvíz szerepe: megtisztulás, újjászületés.
- Nevünket a szüleink választják.

Időjárásjóslás

Ha vízkereszt vizet ereszt, a tél soká ki nem ereszt.

Január 25. – Pál napja

Ettől a naptól várjuk az idő jobbra fordulását. A néphiedelem szerint január 25-én kibújik a medve a barlangjából. Ha meglátja árnyékát, visszamegy, tovább alszik, mert hosszú tél lesz.

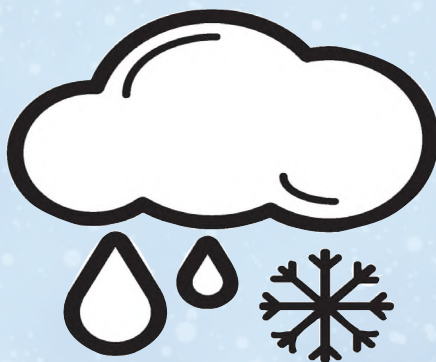
*Szóke Anna: Elszaladt a kemence
c. könyve alapján*

Kérdezz-felelek

Miből van a hó és a jég?

Vízből. Ha meleg lábasba teszed, mindkető vízzé válik. Jég akkor keletkezik, ha megfagy a víz. A jég olyan, mint az üveg, csak nem annyira kemény. A hó egészen másképp születik. Hiszen tudod, hogy hó csak télen van, és a felhőkből hullik. A hó a felhőkben vízpárából keletkezik. A vízpárát alkotó parányi cseppecskék a hidegben csillogó fehér kristályokká állnak össze, majd lehullanak. Egymással találkozva összekapcsolódnak, és végül bolyhos kis hópelyhekként érnek földet.

Milyen alakú a hópelyeg?

Egyetlen hókristály sem olyan, mint a másik. A pelyhek különböző légrétegeken (hol hideg, hol meleg) haladnak át. Ez a változás kihat a kristályok növekedésére. Ezért sem találunk két egyforma hópelyhet. Csupán az a közös bennük, hogy minden hópelyhalkristálynak hat ága van.

Miért nem fagy meg a hal a vízben?

Ha nagyon hideg van, és a sekélyebb vizek fenéig befagynak, bizony odavesznek a halak is. De a Duna például sosem fagy be teljesen, s a halak a fokozatosan lehűlő vízhez nagyszerűen alkalmazkodnak. Ha hirtelen kerülnek hideg vízből langyos vízbe, vagy fordítva, könnyen elpusztulhatnak. Ezért ha új halakat hoztok, nem szabad őket nyomban az akváriumba engedni. Tíz percig a nejlonzacskóval együtt úsztassátok a vízben, csak utána engedjétek ki őket.

Szárnybontogató

Újévi köszöntő

Újév első napján
az a kívánságom,
legyen minden ember
boldog a világon!

**Börcsök Máté, 2. osztály,
Sever Đurkić iskola, Óbecse**

*

Kívánok az új évben
sok vidámságot,
jó barátokat és sok
szerencsét mindenkinek!

**Fazekas Róbert, 2. osztály,
Sever Đurkić iskola, Óbecse**

*

Szeretetlenben, egészségben
részed legyen egész évben.
Kezdődjön újra az élet
legyen békés, boldog éved!

**Lovas Amadea, 2. osztály,
Sever Đurkić iskola, Óbecse**

Holnap egy új évre ébredsz,
s ehhez kívánok neked
nagyon sok szépet!
Boldog új évet!

**Drapos Nikoletta, 2. osztály,
Sever Đurkić iskola, Óbecse**

*

Ez új év reggelén,
minden jót kívánok,
ahová csak nézel,
nyíljonak virágok!
Boldog új évet kívánok.

**Ricz Emese, 2. osztály,
Sever Đurkić iskola, Óbecse**

*

Eljött az idő, hogy kikísérjük a régi esztendőt,
Ezért írtam egy rövid kis köszöntőt!
Az új évben sok szép jót várok:
Egészséget, szeretet és boldogságot kívánok!

**Bálint Petra, 2. osztály,
Sever Đurkić iskola, Óbecse**

A ceruza

Volt egyszer egy kerek erdő. Ott élt egy kedves kislány, aki nagyon szeretett írni. Megkérte az anyukáját, hogy vegyen neki egy ceruzát. Vett is neki egy szép lilát.

Nagyon tetszett neki, el is kezdett egy hosszú mesét írni. A ceruza egy kis idő után eltört. Az anyukája vett egy újat, hogy be tudja fejezni a mesét. Sajnos az is eltört. Vett egy másikat, és az is eltört. És így tovább, míg meg nem unod.

**Glumičić Lejla, 4. osztály,
Petőfi Sándor iskola, Doroszló**

A kedvenc állatom

A kedvenc állatom egy fehér labrador kutya, Denisznek hívják, és kilenc éves. Denisz nagy természetű kutya, és nagyon barátságos. Mindig felugrik a kerítésre, amikor meglát, annyira örül. Denisz nagyon okos kutya, tud pacsit adni, és mindig hallgat rám, amikor mondom neki, hogy üljön le. Sokat játszok vele, tanítgatom is. Szelíd a természete, de az idegeneket nem szereti, és ugat rájuk. Egyszer, kisebb koromban ráültem a hátára, mintha lovagoltam volna.

Azért szeretem a kutyámat, mert nagyon okos és cuki.

**Barát Áron, 3. osztály,
J. J. Zmaj iskola, Törökkanizsa**

Szárnybontogató

Szilveszteri köszöntő

Örömet és szeretetet
hozzon az ünnep
békét, boldogságot neked!

**Börcsök Léna, 2. osztály,
Sever Đurkić iskola, Ōbecse**

A kedvenc állatom

Az én kedvenc állatom a kutya. A neve Cuki. Egyéves farkaskutya.

Cukit tavaly nyáron hoztuk el egy magyarkanizsai tanyáról. Ō volt az egyetlen kan kutyas, akinek fekete, barnássárgás, rövid szőre és hosszú lompos farka volt. Délután, vacsora előtt, mindig játszunk. Nagyon szeret labdázni, ugrálni és szaladgálni. Imádja megzavarni a macskákat. Nem szereti, ha hintázom. Olyankor le akar húzni a hintáról. Szeretünk közösen rollerezni és mókázni. Nagyon szereti a vizet, szeret vízben ugrálni és saraskodni, mint én. Utálja az új és ismeretlen dolgokat. Olyankor felborzolja a hátán a szőrt és addig ugat, amíg biztonságban nem érzi magát. Nagyon szeret enni, de nem szereti az édességet.

Azért szeretem, mert olyan cuki a Cuki kutyas.

**Csubrilo Fanni, 3. osztály,
J. J. Zmaj iskola, Törökkanizsa**

Az én kedvenc állatom

Az én kedvenc állatom Leó, a kutyam. Az interneten pillantottam meg, és a szüleim azonnal megvették.

Leó hat hónapos. Fekete-fehér foltos, házikeverék. Nagyon okos, ugatással jelzi, ha jön valaki. Ha éhes vagy szomjas, a lábását lökdösi. Nyáron sokszor fürdetem az udvaron, és azt nagyon élvezi. A barátnőmmel nagyokat sétálunk vele.

Azért szeretem a kutyam, mert húséges. Büszke vagyok rá.

**Sándor Noémi, 3. osztály,
J. J. Zmaj iskola, Törökkanizsa**

A kedvenc állatom

Az én kedvenc állatom egy Cuki nevű macska volt. Cuki másik neve Cukros volt. Anyukám adta neki ezt a nevet, még pici cica korában, mert bizony csúnya kiscica volt.

Cuki nálunk született, apukám születésnapjára virradó reggel, másfél évvel ezelőtt. Ahogy nőtt, úgy jöttek elő nála a szibériai szürke fajtára jellemző tulajdonságok. Sűrű, szürke, bársonyszerű bundája, mogyoróbarna szemei, zömök mancsai voltak. Nagyon csintalan, virgonc és pajkos volt.

Egyszer, amikor a kádban fürödtem, kezdtem leereszteni a vizet, Cuki addig ténfergett a kád peremén, míg bele nem csúszott hozzám a vízbe. De nem kapálózott, megvárta amíg anyukám kiségitett engem a kádból, aztán vettük ki őt.

Sajnos azóta Cuki eltűnt. Sokáig kerestük, de nem került elő. Sokat gondolok rá, és titokban még mindig várom, hogy haza-jöjjön.

**Détári Miklós, 3. osztály,
J. J. Zmaj iskola, Törökkanizsa**

A kedvenc állatom

Van egy kutyam, a neve Dixi.

A kutyasom majdnem 5 éves, ami kutyaévben azt jelenti, hogy 35 éves lesz. Szelíd kutya, de az idegeneket be nem engedii!

Közepes termetű, barna, fehér, fekete foltos bundájú, keverék kutya. Egyszer, amikor kicsi volt, elkezdett játszani a pokrócával. Én az egyik végét, ő a másikat húzta. Addig játszadoztunk, amíg ki nem fáradt. Focizni is nagyon szeret.

Azért szeretem a kutyam, mert ő a legjobb kutya a világon.

**Kardos András, 3. osztály,
J. J. Zmaj iskola, Törökkanizsa**

Kesztyűkavalkád • Sapkaláz •

Füstös Léna, 3. osztály,
J. J. Zmaj iskola, Szenttamás

Kiss Tamás, 1. osztály,
Petőfi Sándor iskola, Zenta

Pásztor Anabella, 3. osztály,
J. J. Zmaj iskola, Szenttamás

Barna Kristóf, 1. osztály,
Csáki Lajos iskola, Topolya

Csehák Fanni, 1. osztály,
Petőfi Sándor iskola, Zenta

Ricz Emese, 2. osztály,
Sever Đurkić iskola, Óbecse

Téli hacuka • Kesztyűkavalkád

Krizsán Nikolett, 1. osztály,
Jovan Mikić iskola, Szabadka

Fenyves Áron, 1. osztály,
Nikola Đurković iskola, Bácsfeketehegy

Török Viola, 1. osztály,
Nikola Đurković iskola, Bácsfeketehegy

Hajdu Vladimir, 1. osztály,
Nikola Đurković iskola, Bácsfeketehegy

Kisszínház

Pisti meg az ingaóra

Személyek: Anyu, Pisti és az ingaóra

Szín: Pisti szobája. Hátul középen az ajtó, jobbról tapétaajtó, ott van a fürdőszoba. Balról ágy, mellette egy széken rendesen lerakott fúruha. A szék alatt cipő. A szoba közepén asztal, székek. A fürdőszoba felőli falnál könyvállvány. Balról, az ágy lábánál, az előtérben az ingaóra, amelynek szoborszerű talpzatát egy szereplő fiú alkotja. A fiú jobb kezében nagy főzőkanalat lenget ingaként, fején kalapként egy nagy doboz, amelynek elülső oldala óraszámnap.

Pisti (forgolódik az ágyon, felül, nyújtózkodik, szemét dörzsöli, ránéz az

órára, ásít): Uuh! Fél hét? Ilyen korán van még? No, akkor visszafekszem egy kicsit. (A takarót magára húzva a fal felé fordul.)
Ingaóra (lengeti ingáját ütemesen, mintegy tiktakolva beszél):

Int az inga, múlik a perc,
Jó lesz, jó lesz, ha már felkelsz!

Hallgass, hallgass a jó szóra,

Leng az inga, üt az óra! (Megpiszkálja a kanálingával Pistit.)

Pisti (feljeds, felül): Mi... mi az? (Ránéz az órára. Az egykedvűen lengeti ingáját.)
Uuuh! Azért is alszom még egy kicsit. (Lefekszik, a takarót magára húzza, kifelé fordul.)

Ingaóra:

Tik-tak, tik-tak, megintelek,
Kelj fel, kelj fel, lusta gyerek!
Vedd dolgaidd fontolóra!

Fut az idő, üt az óra! (Ráüt a kanállal Pistire.)

Pisti (megint felijed, felül): Mi volt ez? Mit álmodtam? (Ránéz az órára. Az egykedvűen lóbálja ingáját.) Uuuh! Mindjárt hét óra! Nem baj, egy pirinyót még szabad szundítanom. (Lefekszik, a takarót magára húzza, összekuporodik a takaró alatt, a fejét is betakarja.)

Ingaóra:

Tik-tak, tik-tak, itt az idő,
Mindjárt megszólal a csengő (krákog)
Ügyelj az ébresztő szóra,
Elmúlt a perc, üt az óra!

(Csengő berreg. Az óra a kanállal nagyot üt Pisti takarójára, ott, ahol a leggömbölyűbb.)

Pisti (felugrik, a fenekét tapogatja): Ez nem hasonlít álomra! Uuuh! Álmos vagyok. De lehet ettől az órától aludni? Úgy tiktakol a fülemben, hogy ha aludnék, akkor is fel kellene ébrednem.

Ingaóra: Tik-tak, tik-tak... (lengeti a kanalat)

Pisti (kiugrik az ágyból): Megállj, nem bosszantasz te engem tovább! (Kihúzza az asztal fiókját, füzetet vesz elő, kitép belőle egy lapot, és gombóccá gyúrja). Először a száját tömöm be. (Az óra elé lép, a szájába gyúri a papírgaluskát.) Az ingáját is megállítom. Így ni! (Visszabújik az ágyba, betakarózik. Ide-oda forog, nem tud elaludni.)

Ingaóra (akadozva): Tik... tik... tik...

Anyu (belép a közepső ajtón): Pistikém, drága kicsi fiam, nem keltél fel? Elkésel az iskolából! (Pisti fölé hajol, homlokon csókolja, azután gyöngéden megrázza.) Ébredj, kelj fel!

Pisti (ásít): Uuuh! Még olyan korán van! (Az órára néz.) Hiszen még csak hét óra!

Anyu (az óra felé fordul): Hát ezzel meg mi van? Megállt? (Pistihez) Gyorsan ki az ágyból! (Előhúzza a fiú papucsát az ágy alól.) Gyorsan! Gyorsan ki az ágyból! Tüstént szaladj mosakodni! Én addig megnézem, mi történt az öreg óránkkal.

Pisti (a jobb oldali ajtón el. Prüszkölés, lubickolás hallatszik a fürdőszoba felől.)

Anyu (fejcsóválva nézegeti az órát, észreveszi a papírgalacsint, kiveszi az óra szájából, meglendíti az ingát.)

Ingaóra (hangosan): Mindig becsülettel jártam, meg most sem magamtól álltam, nem rossz az én szerkezetem, csak Pisti rosszat tett velem.

Anyu: Jól van no, nem szép dolog az árulkodás... Én majd úgy teszek, mintha semmit se mondtál volna!

Ingaóra: Tik-tak...

Pisti (vállára vetett pizsamakabáttal, nedves hajjal előjön)

Anyu: Pisti, te nyúltál ehhez az órához?

Pisti: Én? Ki mondta? Az óra? Ne higgy el egyetlenegy szavát se!

Anyu: Az óra nem árulkodott.

Pisti: Igazán nem?

Ingaóra: A léghuzat ártott nekem, be-rekedt a szerkezetem.

Pisti (elszégyelli magát): Nohát... ezt nem hittem volna...

Anyu: Mit?

Pisti: Hogy egy ingaóra túltesz rajtam. Igenis, én tömtem be a száját, anyukám. Ne haragudj! Többet nem teszek ilyen. (Az ingaórához) Legyünk ezután jó barátok...

Ingaóra: Eddig is csak rajtad állott...

Pisti: Felkelek majd első szóra...

Ingaóra: Nem verek a takaródra!

(Függöny)

Hógömb

Ragasztópisztollyal erősítünk egy apró játékot vagy dísz a bébiételes üveg kupakjának belsejébe, és hagyjuk megszáradni.

Töltjük meg vízzel az üveget, és szórjunk bele arany- vagy ezüstsínű csillámot. Szorosan csavarjuk rá a kupakot az üvegre, a szalagot pedig ragasztópisztoly segítségével erősítsük a kupak széléhez, hogy leszigetelje azt. Rázzuk meg az üveget, és gyönyörködünk a hóesésben!

Kellékek:

kisebb üveg kupakkal
ragasztópisztoly
apró játékok vagy díszek
víz, arany- vagy ezüstsínű csillám
vékony szalag.

Szómóka

Szótagoljunk!

Kösd össze az összeillő szótagokat!

zsi-	-ru	-ve	pú-
sü-	-ráf	-pos-	-fánt
ken-	-ni	-le-	ró-
-ka	-gu-	-te-	e

Szólásmondás

Egészséges, mint a makk.

Mit jelent a fenti mondás? Tippelj!

- Ha makkot eszünk, egészségesek leszünk.
- Makkból gyógytea készül.
- Kitűnő egészségnek örvend.

Hol a hiba?

Összekeveredett. Tedd rendbe!

Sütöm *a zoknit*.
Terítem *a könyvet*.
Mosom *a tortát*.
Olvasom *az asztalt*.

Tolom *a levest*.
Sózom *a szörpöt*.
Iszom *az almát*.
Mérem *a kocsit*.

Ismered-e?

Közmondások a hengegről

Hetvenkedik, mint árpacipó a kemencében.
Tele van bezzeggel.
Csak szeméten vitéz, mint a kakas.

Mondd gyorsan!

Jól járnak a molnárok,
Mikor jó nyár jár rájuk.

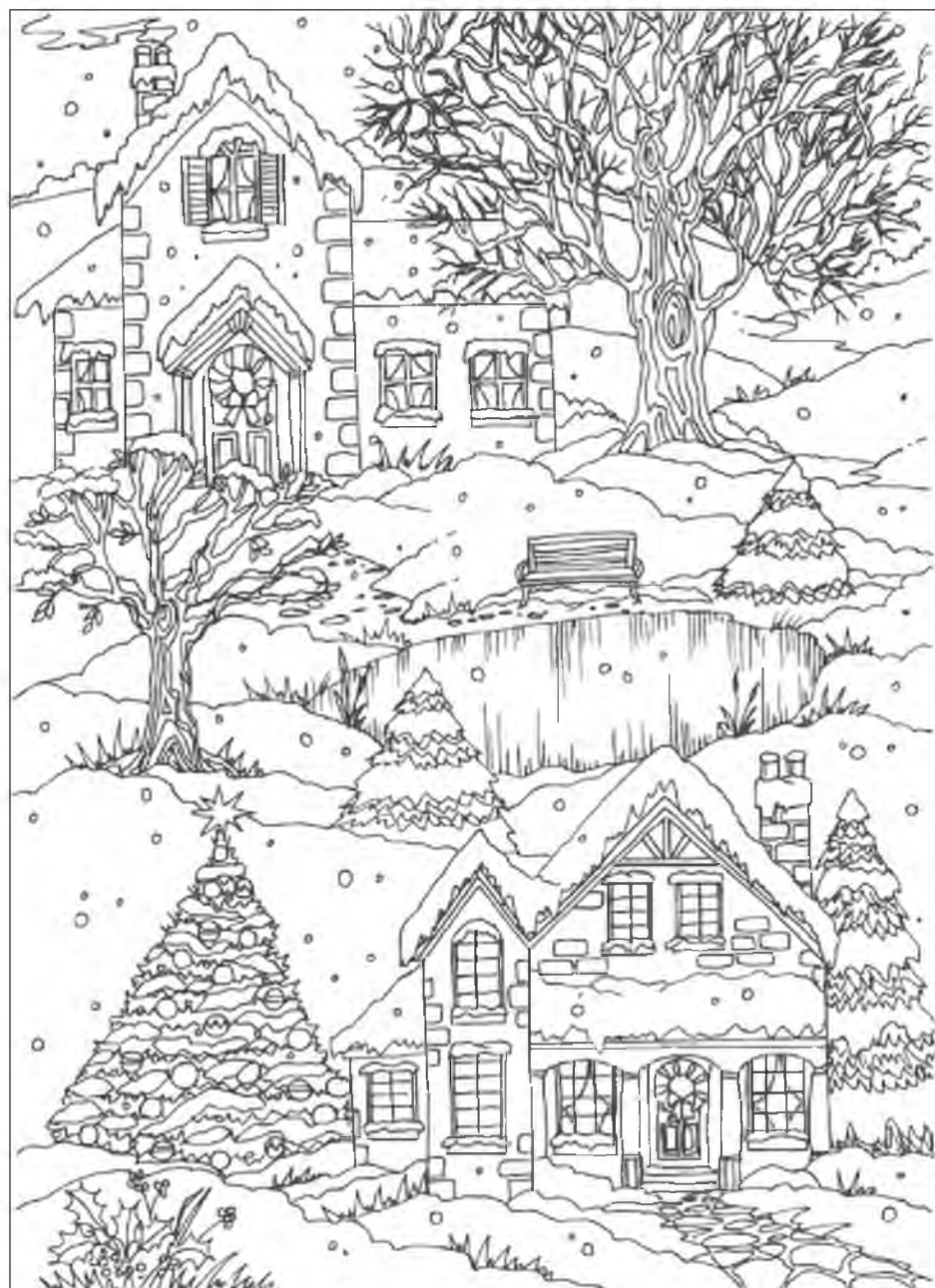

Találd meg a különbségeket!

Tíz apró részletet keress!

Színezd ki!

Állatvilág

A hermelin

A menyét közeli rokona, a hermelin télire csodaszép hófehér bundát ölt. Ezt a ruhát irigyelték el tőle egykor királyok, hercegek és grófok.

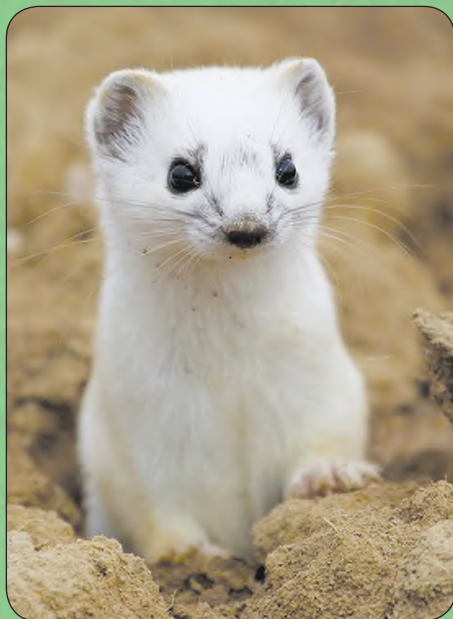
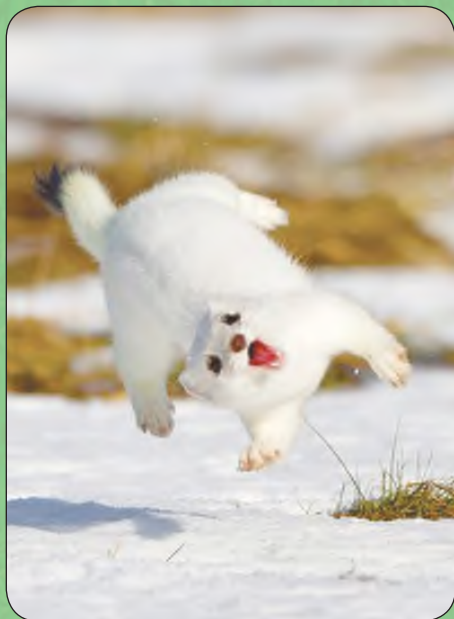
A hermelin testhossza 30-40 cm, a bozontos farkát is beleszámítva. A hím hermelin jóval nagyobb a nősténynél. A borzéhoz hasonló bűzmirigyei vannak, amik rendkívül kellemetlen, szúrós szagú váladékot termelnek.

A bundája csak télen fehér

A hermelin bundája barnászörös, hasa alja fehér, farka vége fekete. Az északi területeken élő hermelin szint vált, télire levedli rótes ruháját, és hófehér bundát ölt, csak a farka hegye marad télen is fekete. Ezt a csodaszép szőrmét irigyelték el egykor az emberek, és ez tette gazdaggá a prémkereskedőket. Régen vadászták és tenyésztették gyönyörű bundája miatt. Számos országban a nemesek és kirá-

lyok kiváltsága volt a hermelinprémmeel díszített öltözék. A hermelin egész Európában megtalálható, a Pireneusokban és az Alpok partjainál, a Jeges-tengernél és Ázsiában is. Észak-Amerikában rövid szőrű rokona, a menyét él.

A hermelin főleg egerekkel és pockokkal táplálkozik, bár gyakran megdézsmálja a madarak fészkeit is. Baromfiudvarokban is gyakori, de nem szívesen látott vendég.

A hím hermelin jó apa

A nőstény hermelin elhagyott höröcsög- vagy ürgelyukban hozza világra csupasz és vak kölykeit. A hím hermelin példamutató apa, a kicsinyek felneveléséből teljes mértékben kiveszi a részét. A hermelin és a menyét is védett faj. Kölyökkorában fogságba esve a menyéthez hasonlóan az emberhez szelídül.

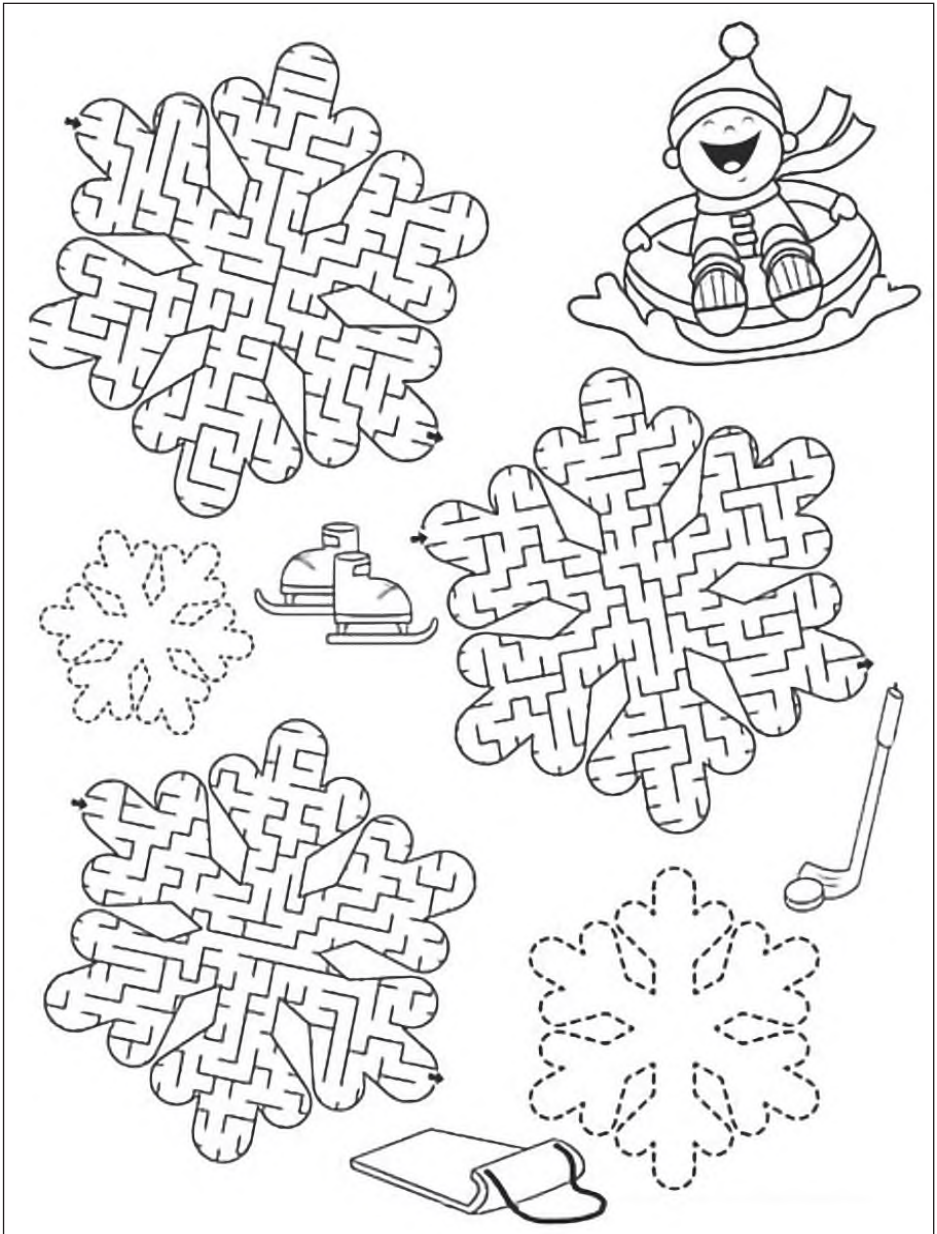
Tudod-e?

A hermelin a magánál jóval nagyobb nyulat is képes elkapni.

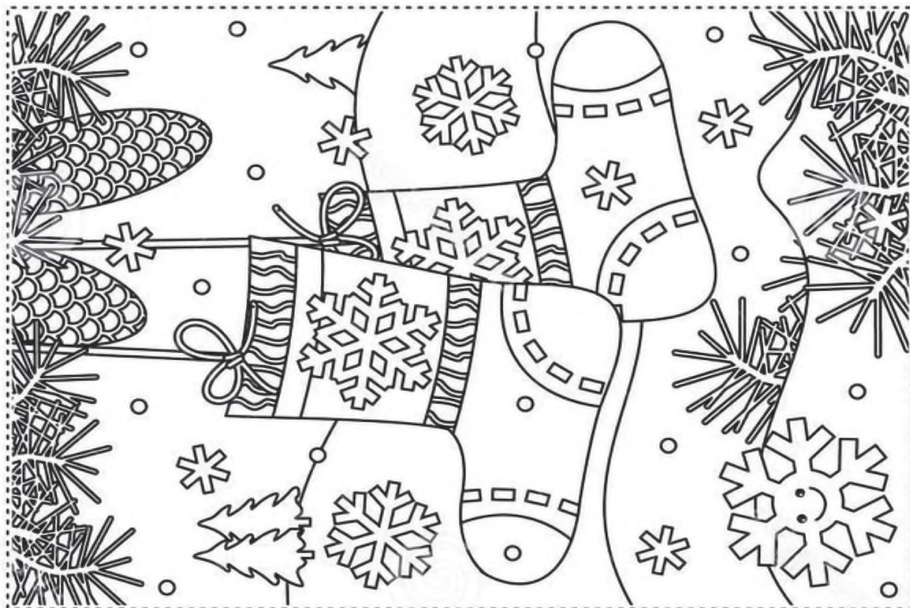
Labirintus

Milyen gyorsan tudod megoldani a feladatokat?

Találd meg a különbségeket!

Tíz apró részletet keress!

Mi a zene?

A zene különböző hangokból összeálló dallam.

Hogyan képezzük a hangokat?

A hangszereknek három fő típusa létezik. Ezek eltérő módon adnak hangot. Fúvós hangszereknek nevezzük azokat, amelyeket a szánkkal befújt levegővel szólaltatunk meg. Ütőhangszereknek hívjuk azokat, amelyeket kopogtatással vagy ütögetéssel szólaltatunk meg. A húros hangszer húrjait pengetjük, vagy vonóval játszunk rajtuk.

A legrégebbi zene

Már jóval a hangszerek feltalálása előtt az emberek énekeltek vagy kántáltak. Azt a személyt, aki egymagában énekel, szólistának hívjuk. Ketten együtt már duettet alkotnak. A kórusban az emberek együtt énekelnek. Előfordul, hogy ugyanannak a dalnak különböző részeit éneklik egyszerre. Ezt hívjuk kánonéneklésnek.

Miért zenélünk?

Az emberek különleges alkalmakat ünnepelnek zenéléssel, pl. születésnapot vagy esküvőt. Rendszerint maguk és barátaik szórakoztatására muzsikálnak. A zene segít a munkában is.

A dalok továbbadása

A szájhagyomány útján terjedő népzene gyakran olyan régi, hogy már senki sem emlékszik a szerzőre. Vannak olyan népzene is, mint pl. a skót táncok, amelyek az egész világon népszerűek lettek. A középkorban találták fel a zene leírásának módját, a kottát. A zeneszerzők írhatnak dalokat, valamint zenedarabokat is egy vagy több hangszerre.

A zenekar

A zenekar zenészekből álló nagy csoport, amelynek tagjai hagyományos hangszereken játszanak. A zenészek a karmesterre figyelnek, aki összefogja őket és összehangolja játékukat.

Orgoványi Anikó

Zeneiskola

Hej, a zeneiskola,
az aztán a csoda!
Oda jár a hegedű,
meg a zongora!

Gordonka, a tanárnő,
belép az osztályba,
kezében a vonója,
mint egy varázspálca.

Figyeljetek, gyerekek,
kezdődik az óra!
Nyújtózik a harsona,
jótanuló módra.

Illeg-billeg a gitár,
nem megy még a lecke,
megböki a fuvola,
vicces most a kedve.

Megszólal a klarinét,
köszörüli torkát,
rákontráz a trombita,
elnyomja a hangját.

Rájuk morog a tuba,
csücsörít a szája:
Hol az összhang, gyerekek?
Figyeljünk egymásra!

Nagyot mordul a nagydob,
döngeti a taktust,
összecsap a cintányér,
élvezi a ritmust.

Zeng az egész iskola,
mint kasban a méhek,
kezdődhet már a koncert,
szárnyalhat a lélek!

Tudod-e?

Tücsökzene

– A tücsök hangszere az első pár szárny, a fedőszárny. A szárny fonákján az egyik kiemelkedő ér a ciripelőér, amelyen a mezei tücsöknél nagyjából 140 kis kiemelkedés sorakozik. Ez a ciripelő csapsor, amelyen a másik szárnyat végighúzva keletkezik a hang.

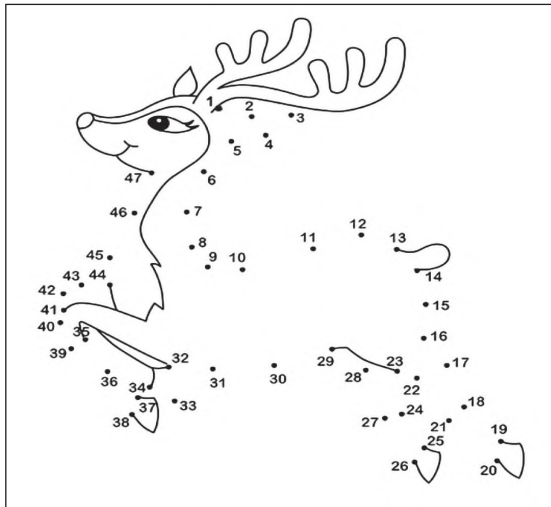
– A mezei tücsök ciripelését majd csak májustól hallhatjuk. Délelőttől késő estig szól, a hűvös hajnali órákban, rossz idő esetén azonban elhallgat. Csak a hímek ciripelnek, a nőstények némák.

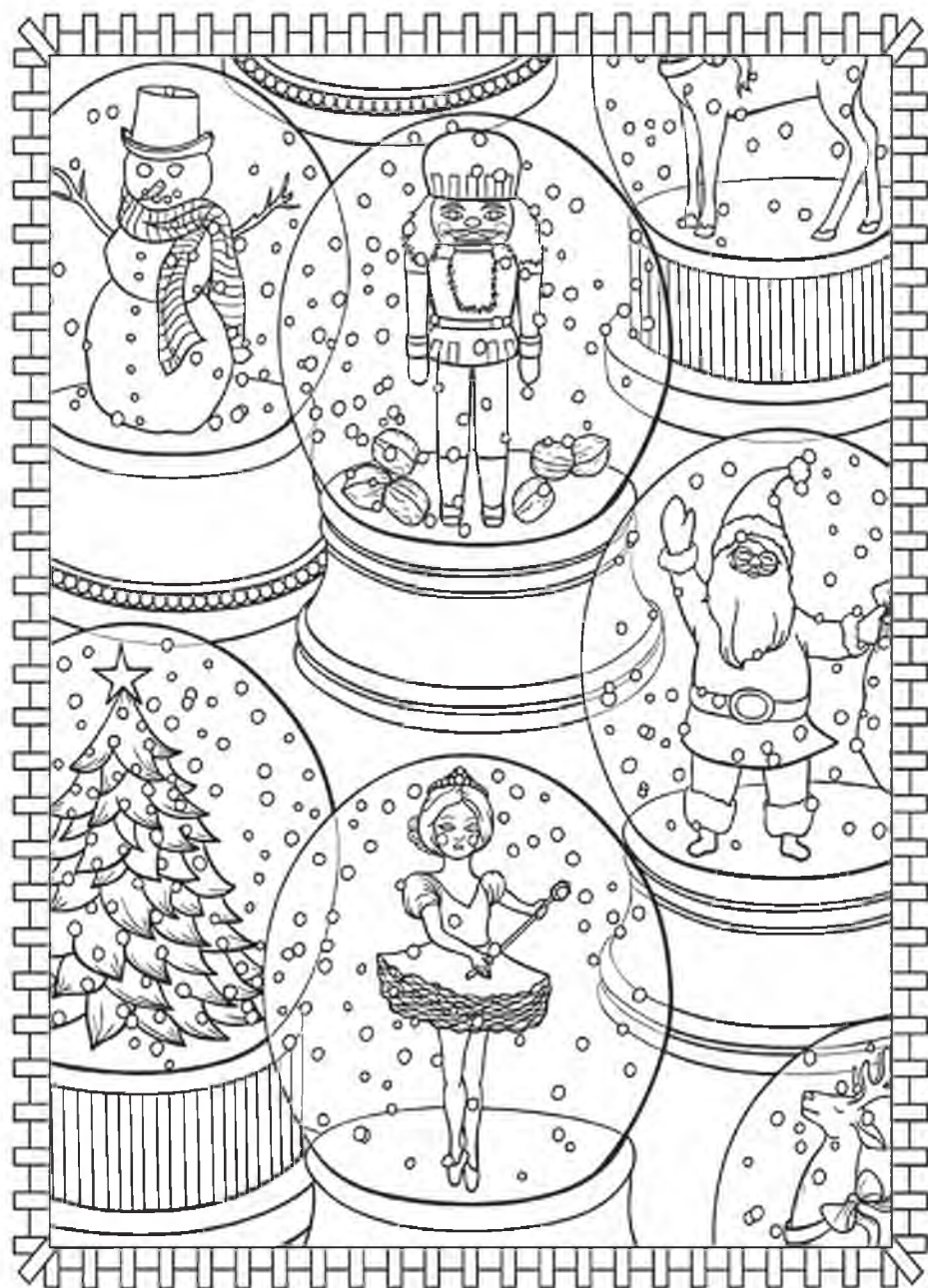
Labirintus

Kösd össze a pontokat!

Színezd ki!

Süteményem

Mézeskalács és mogyorós, mandulás torta
Szemerédi Emili, 1. osztály,
Jovan Mikić iskola, Szabadka

A marcipános torta
Krizsán Nikoletta, 1. osztály,
Jovan Mikić iskola, Szabadka

Bulatović Sara, Thurzó Lajos iskola, Zenta

Végső Lara, 2. osztály,
Nikola Đurković iskola, Bácsfeketehegy

Szárnybontogató

A hóember

Egyszer volt, hol nem volt, hetedhét országon túl, ahol a kurta farkú malac túr, volt egy hóember. Annak a hóembernek volt egy répája. Azt a répát megette, vett egy újat, megint megette, megint vett egy répát, megint megette. Tavaszig így ment, elfogyott a répa, elolvadt a hóember.

**Király Eliz, 4. osztály,
Petőfi Sándor iskola, Doroszló**

Az én kedvencem

Szombaton reggel a mamától anyához mentem, hogy összepakoljam a táskámat. Utána mentem apához. Bementem az udvarba, Fifi kutyám ugatott rám.

Ő egy csokibarna kutya. 2021 decemberében tölti az egy évet. Egyébként komisz kutyuli! Nagyon szeretek vele játszani. Ebéd után mindenki alszik, csak én nem tudok. Fifi nem nagy kutya, de ha együtt ugat az anyjával és az apjával, szétrobban a ház! Nem tudom, hogy tudnak aludni tőlük.

Felébresztettem a tatát, hogy vigyük el Fifit sétálni, hátha megnyugszik. Elmentünk fagyizni, ő is kapott egy kicsit, és a játszótéren játszottunk. Hazafelé már el is fáradt.

Azért szeretem a Fifit mert mindig jó velem játszani.

**Sándor Jázmin, 3. osztály,
J. J. Zmaj iskola, Törökkanizsa**

A kedvenc állatom

Bemutatom a kutyámat, akit Zeusznak hívnak. Az idén Zeusz betöltötte a tizedik életévét. Puha, meleg bundája, gesztenyebarna szeme és végtelen türelme van.

Kedves a családukkal, az idegeneket nem tűri. Sokat alszik. Amikor jön valaki, akkor nagyon ugat. Sokat játszunk. Nagyon szeretem fésülni.

Mindig elkísér, amikor etetek. Azért szeretem a kutyámat, mert születésem óta együtt vagyunk.

**Bálint Rita, 3. osztály,
J. J. Zmaj iskola, Törökkanizsa**

A kedvenc állatom

Az én kedvenc állatom egy kutya. Kistermetű keverék kutya, a Cuki nevet adtuk neki. Nem tudjuk, hogy hány éves, mert az utcáról fogadtuk örökbe. A szőre hosszú és vörös színű. Aranyos, nyugodt kutya. Ha valaki jön hozzánk, azonnal a lábához szalad és ott lefekve várja, hogy simogassa, szeresse őt.

Egy napon Cukival együtt ástunk egy nagy lyukat. Én lapáttal ástam, ő meg a mancsával. Nagyon jó volt vele játszani. Ugrált rám, bújt hozzám. Azért szeretem Cukit, mert nagyon bátor, és nagyon szeret engem. Cuki szeretnivaló kutya.

**Bognár Dávid, 3. osztály,
J. J. Zmaj iskola, Törökkanizsa**

Kisképtár

**Glumičić Leila, 4. osztály,
Petőfi Sándor iskola, Doroszló**

**Sterbik Réka, 1. osztály,
Cseh Károly iskola, Ada**

**Csehák Emma, 2. osztály,
Jovan Mikić iskola, Szabadka**

**Ötvös Lejla, 4. osztály,
Október 10. iskola, Szabadka**

**Halasi Illés, 2. osztály,
Jovan Mikić iskola, Szabadka**

**Bubori Márk, 4. osztály,
Október 10. iskola, Szabadka**